

Ἔλεγε ὁ Λάμπρος τοῦ ἀγωγάτη τῇ βραδυᾷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Εἶχε ξεκινήσῃ ἀπ' τῇ Ροῦ-μελῇ δυὸ ἑβδομάδες νωρίτερα ἀπ' ὅ,τι λογάριάζε, ἴσως νὰ τῆς κάμῃ κ'ἔνα μικρὸ ξάφνισμα τῆς καλῆς του.

Ἦταν σὰ λωλὸς σὰν περνοῦσε μὲ τὸ ἄλογο τὰ βουνὰ καὶ τοὺς λόγγους. Μιλοῦσε μόνος του, χαίρετοῦσε, χαμογελοῦσε — τὴν ἐβλεπε ἀπὸ τώρα μπροστά του μέγα στὸ ἥσυχό του σπιτάκι, καθισμένη σὲ μιὰ γωνιά μὲ τὴ θειά της, ἴσως τοῦ-γραφε καὶ τὸ τελευταῖό της γράμμα.

Ἄλλη μισὴν ὥρα, καὶ περνοῦν ἀπ' τὸν ἄν Γιώργη. Τὸ ἀνάστα ὁ Θεὸς ἐδῶ πέρα. Διαλαλοῦσε ὁ κόσμος ἀπ' τὸ τραγοῦδι.

— Κύτταξε τύχη, ἔλεγε μοναχὸς του, νὰ μὴν προφτάξω νὰ τὴν πάρω τὴν καυμένη στὸ πανηγύρι τοῦ ἄν Γιώργη! — Ἐννοία σου, χαῖδε-μένη μου, ἔχουμε καὶ τῆς Σωτήρας τὸ πανηγύρι, καὶ νὰ δῆς τότες!

Τῶπε δὲν τῶπε αὐτό, κι' ἀνταμόνει μιὰ παρὰ κοπέλλες καὶ παλλικάρια, ποῦ γυρίζανε τρα-

γοῦδώντας πρὸς τὸ χωριό. Ὅτι βασίλευε ὁ ἥλιος, καὶ μποροῦσε νὰ τοὺς καλοδῇ ἀκόμα. Τοὺς γάριτε ὅλους καὶ τοὺς χαίρετῃς μὲ φωνὴν τρεμουλιαστὴ ἀπ' τὴν πολλὴ τὴ χαρὰ. Σὲ μιὰ λυγρὴ μοναχὰ κοντοστάθηκε. Ποιὰ νᾶταν αὐτὴ! Καὶ τί μοιασίδι μὲ τὴ γυναῖκά του! Καθὼς τὴν ἐβλεπ' ἔτσι, ἀκούγοντας αὐτὴ τὸνομα τοῦ ἀντροῦ της ποῦ περνοῦσε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, ξεφωνίζει: ὁ ἄντρας μου! — καὶ πέφτει λιγοθυμημένη.

Ὁ Λάμπρος ἔμεινε στὸ ἄλογό του σὰν ἄγαλμα. Δὲν μπόρεσε νὰ πῇ λέξη. Τὸν πέρασε μιὰ τρομερὴ ἰδέα σὰν ἀστραπή. Ἡ γυναῖκά του στὸ πανηγύρι μαζὶ μὲ κοπέλλες καὶ παλλικάρια! Κι' αὐτὸς νὰ τὴ θαρρῇ κλεισμένη στὸ σπιτικό της!

Δὲν μπόρεσε νὰ πᾶ ὁ νοῦς του παρέκει. Ἐσυρε τὴν πιστόλα ἀπ' τὸ πλευρό του, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ, ποῦ προσπαθοῦσαν οἱ γυναῖκες ν' ἀνασηκώσουν τὴ Χαροκαμένη του, αὐτὸς ἔπεφτε ματοκυλισμένος ἀπάνω στὸ χῶμα.

ΤΑΣΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΟΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ

Ἦ π ὁ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΩΡΗ

Συνέχεια, ἴδε σελ. 302

Χίλιαι φωναὶ ἠκούσθησαν ἀναγεννώμεναι ἀπὸ τὸν θόλον, ἐπαναλαμβάνουσαι ἐπ' ἄπειροι τοὺς λόγους τοῦ Μαυρίκιου μὲ κρότον βροντῆς κατ' ἀρχὰς καὶ ἔπειτα ἡρεμώτερον ὥσπερ στοναχὴ αὐ-ρας: «Γκουσά-Νισίν!... Γουέβρε!... Αἱ!... αἱ!... καὶ αἱ φωναὶ αὗται ἀπηχοῦσαι ἐκάστη εἰς τὴν διαπασῶν τῆς κλίμακος ἀλλ' εἰς ἄλλοιον τόνον, ἀπετέλουν περίεργον καὶ εὐχάριστον σύολον. Ὁ Γαργαρίδης, ὅστις ἐξηκολούθει νὰ κάθηται χαμαὶ κρατῶν τὸ κἀνιστρον μεταξὺ τῶν βραχιόνων του, ἠκραῖτο ἐκπληκτός. Ὁ Μαυρίκιος χαίρων διὰ τὸ παραγόμενον ὑπὸ τῆς ἡχοῦς ἀποτέλεσμα, διεσκέδασε προκαλῶν πολυτρόπως τὴν ἀπήχησίν της. Ἐνόμιζε τις ὅτι τὰ πνεύματα τὰ κοιμώμενα ὑπὸ τοὺς θόλους ἐκείνους ἀπ' αἰώ-νων ἀφρυπνίζοντο, διὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσωσι.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, κύριε, εἶπε τέλος ὁ Γαργαρίδης μετὰ θαυμασμοῦ, ἂν δὲν τὸ ἤκουα μὲ τ' αὐτιά μου, ποτὲ δὲν θὰ ἐπίστευα ὅτι εἰς μόνος ἄνθρωπος ἦτο ἱκανὸς νὰ προξενήσῃ τόσον θόρον.

— Εὐνόητον εἶνε, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος, ποίαν ὠφέλειαν θὰ ἤρουντο οἱ μάγοι ἀπὸ παρομοίαν ἡχώ. Ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι εἰσχωρεῖ ἐγκάθετός τις κρυφίως εἰς τὸν ναόν, τί τρόπον, τί ἀγωνίαν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ τοῦ προξενήσωσι μὲ τὰς φωνὰς ταύτας; τὰς ψιθυρίζουσας παρὰ τὸ οὖς του, ἢ αἰφνιδίως ἀντηχοῦσας πλησίον του ὡς κρότος βρον-

τῆς. Οἱ δεισιδαίμονες καὶ οἱ ἄμαθεὶς θὰ ἐσχημάτιζον ἐξ αὐτοῦ ἰδέαν ὑπερφυσικὴν περὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἰσοῶν των. Βεβαίως ἐπωφελοῦντο ἐκ τῆς ἡχοῦς ταύτης ὅπως ἐκφέρωσι χρησμούς, οἱ δὲ πιστοὶ ἀπέδιδον εἰς τὴν θεότητα πάντα τὰ ἀποφθέγματα ὅσα ἤκουον.

— Τί διάβολο, κύριε!... γιὰ βαλθῆτε εἰς τὴν θέσιν των! Δὲν εἶμαι δεισιδαίμων οὔτε ἄμαθης. ὡς κολακεύομαι νὰ πιστεύω. Ἐσπούδασα ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τοῦ Σπινόζα, τοῦ Καντίου, τοῦ Σοπενάουερ· οἱ ἀρχαῖοι καὶ οἱ νεώτεροι δὲν ἔχουσι τι νὰ μὲ διδάξωσιν, οὔτε νὰ μοῦ ἐμπνεύσουν τρόπους, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι, ἂν ἤθελα ἀκούσαι αὐτὸν τὸν θόρον, χωρὶς νὰ γνωρίζω τὴν αἰτίαν... θὰ ἰδοκίμαζα αἶσθημα ὅχι πολὺ εὐχάριστον.

— Ἐλα ἐμπρός! εἶπεν ὁ Μαυρίκιος· δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν οὔτε τὸν καιρὸν μας οὔτε τὸν φωτισμόν μας. Ἀς πιάσωμεν τώρα τὸν τέταρτον διάδρομον, τὸν ὅποιον θὰ σημειώσωμεν μὲ ἓνα Σ εἰς πᾶσαν καμπήν.

Ἐπανελάθον τὴν πορείαν των. Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ μονοτονία καὶ ἡ ἄκρα πλῆξης τῆς πορείας ταύτης ἐκτελουμένης διὰ βηματῶν ρυθμι-κῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους μόλις διασκεδαζο-μένου περὶ τῶν ἐρευνητῶν ὑπὸ τῆς ἀσθενοῦς λάμπειος ἣν διέχευε τὸ κηρίον, ὅπερ ἐδέχσε ν' ἀνάψωσιν.

Κατὰ πᾶν ὄμμα ἡρεύνων ἐπιμελῶς τοὺς τοίχους καὶ τὸ ἔδαφος· κατὰ πᾶσαν καμπήν ὁ Μαυρίκιος συνεβουλεύετο τὴν πυξίδα καὶ ἐχάρασσε μεθ' ὑπομονῆς τὸ συνθηματικὸν σημεῖον. Ὁ λίθος ἦτο σκληρὸς· τὸ μαχαίριον τετριμμένον καὶ τὸ ἔργον καθίστατο δυσχερέστερον κατὰ πάντα νέον διάδρομον ἀνωφελῶς ἐξερευνώμενον. Ὁ λαβύρινθος ἐκεῖνος ἐφαίνετο κατασκευασθεὶς ἐκ καθαράς ἰδιοτροπίας καὶ πρὸς οὐδένα ἄλλον λόγον· οἱ πολυσχιδεῖς δ' ἐκεῖνοι διάδρομοι, οἱ σχηματίζοντες μυριάς ἰδιοτρόπους καὶ ἀπροόπτους καμπάς, εἰς οὐδὲν ἀπέληγον, ἀλλ' ἐπανάρχοντο δι' ἀνωφελῶν μαιάνδρων εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεώς των. Καθίστατο ἐπὶ τέλους ἐφιάλτης καὶ ὑπενεθύμιζε τοὺς ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους διαδρόμους, οὓς διατρέχει τις βασιανίζομενος ὑπὸ κακοῦ ἐνυπνίου, ἀναζητῶν διέξοδον, ἣν οὐδέποτε εὕρισκε, μετὰ τὴν βασιανιστικὴν πεποίθησιν ὅτι σπουδαῖόν τι ἐξακτᾶται ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐρευνῶν του.

Ὁ Γαργαρίδης ἦτο ἐξηντηλημένος. Ἐσύρετο ὀπισθεν τοῦ Μαυρίκιου ψιθυρίζων κατ' ἰδίαν ματαίας ἀναμνήσεις περὶ «τοῦ καυμένου τοῦ μπαμπᾶ του» καὶ περὶ τοῦ τί θὰ ἔλεγεν ἂν τυχὸν ἤθελεν ἶδει τὸν διάδοχόν του εἰς τοιαύτην σκληρὰν θέσιν. Ὁ Μαυρίκιος ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ προτείνῃ αὐτῷ νὰ τὸν ἀναμνήνῃ εἰς τὸ σταυροδρόμιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποκκλέσει διὰ τοῦ ὁνόματος «Αὐλὴ τῆς Μηλολόουνης» ἀλλ' ὁ Ἀριστομένης ἠρήνην ἀγανακτῶν:

— Ἄν νομίζετε, κύριε, ὅτι θέλω νὰ σᾶς ἀγῆσω νὰ ἐργασθῇτε μόνοι, τότε θὰ εἰπῇ ὅτι δὲν γνωρίζετε διόλου ποῖος εἶνε ὁ Ἀριστομένης Γαργαρίδης! εἶπε μετ' ἁξιοπρεπείας.

— Ἄφισε τοῦλάχιστον αὐτὸ τὸ κἀνίστρον, τὸ ὁποῖον σὲ βαρύνει ἀνωφελῶς.

Ὁ Γαργαρίδης ἐκάμμυσε τὸν ὀφθαλμόν.

— Ναίστε! εἶπε μὲ ἐκφραστικὴν χειρονομίαν δεικνύων διὰ τοῦ ἀντίχειρος ὀπισθεν τοῦ ὤμου του. Καὶ ἂν ὁ ἄλλος ἔλθῃ καὶ μᾶς τὸ πάρη!... Αὐτὸς ὁ γέρον εἶνε ἱκανὸς δι' ὅλα, κύριε!... Ἡμπορεῖ κάλλιστα νὰ μᾶς φάγῃ τὰς ζωτροφίας καὶ νὰ τὸ στρίψῃ, ἅμα μᾶς ἰδῇ πεθαμένους τῆς πείνης!... ὅχι, ὅχι!... δὲν εἶμαι κουτός, εἶμαι υἱὸς τοῦ πατέρα μου!

Καὶ ἐσφιγγε τὸ κἀνίστρον του ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἀναζωογονηθεὶς πρὸς στιγμήν.

Ἐνῶ ὁ Μαυρίκιος ἐχάρασσε ἐν Χ εἰς τὴν εἰκοστὴν τρίτην καμπήν τοῦ ἐνδεκάτου διαδρόμου, ὁ Ἀριστομένης, ὅστις ἔστατο μὲ ἐσταυρωμένους τοὺς βραχίονας ὀπισθεν του, ἐνόμισεν αἰφνίς ὅτι ἤκουσεν ἐλαφρὸν ψίθυρον, κρότον ἐναρμόνιον καὶ ἡδὺν εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων. Θέλων ν' ἀποδείξῃ ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο χρήσιμος εἰς κἀτι, προέβη μὲ βήματα προφυλακτικὰ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Μόλις ἀνῆλθε τὴν καμπήν, ὅπου εἰργάζετο ὁ Μαυρίκιος, καὶ πάραυτα ἀνῆψε πυρεῖον... Εἰς ἀπόστασιν δύο βημάτων ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἔδαφος τοῦ διαδρόμου ἔχαινε ἀποτόμως. Πηγὴ δροσερὰ καὶ διαυγὴς ἀνέβλυζεν ἀπὸ τὰ ἐγκατα τῆς γῆς. Ὁ Γαργαρίδης ἀφῆκε κραυγὴν χαρᾶς καὶ γονυπετήσας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς πηγῆς ἔπιε κατὰ κόρον ἀπὸ τοῦ διαυγὸς καὶ ψυχρὸν ὕδωρ. Εἶτα ἀνεγειρόμενος ἔδραμε ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν ἀνακάλυψίν του εἰς τὸν Μαυρίκιον. Οὗτος προσέδραμε καὶ ἔπινε ἐπίσης μετὰ τρυφῆς.

— Αὐτὴ βεβαίως, εἶπεν, εἶνε σπουδαία ἀνακάλυψις. Καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι τὰ τροφίματά μας θὰ τελειώσουν πρὶν ἀνεύρωμεν διέξοδον, θὰ δυνηθῶμεν νὰ συντηρηθῶμεν ἐπὶ τινα καιρὸν πίνοντες ἀπὸ αὐτὸ τὸ νερόν.

— Ζήτω τὸ καθαρὸν νερόν! ἀνέκραξεν ὁ Γαργαρίδης μὲ φρικώδη μορφασμόν.

— Εἶνε πάντοτε προτιμότερον παρὰ ν' ἀποθάνωμεν τῆς δίψης!... ἀλλὰ τί εἶν' αὐτὸ ἐκεῖ μέσα εἰς τὸ νερόν;

Καὶ βυθίσας εἰς τὸ ὕδωρ τὴν χεῖρά του ὁ Μαυρίκιος ἀπέσυρεν... ἐν κουτίον πυρεῖων.

— Ἀνάθεμα! ἀνέκραξεν ὁ Γαργαρίδης· εἶνε τὸ ἰδικόν μου, κύριε... εἶνε τὸ ἰδικόν μας!... τί βλάξ!... τί γατᾶρος ὅπου εἶμαι!... μοῦ ἔπεσε καθὼς ἔπινα. ὦ! ὁ καυμένος ὁ μπαμπᾶς μου εἶχε δίκαιον ὅταν μοῦ ἐπανελάμβανεν: «Ἀριστομένη! θὰ τελειώσῃς κακὰ, ὅταν δὲν ἔχῃ κανεὶς μυαλό, κακὰ τὴν παθαίνει!»

— Βέβαια, αὐτὸ εἶνε δυστύχημα, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος, σπεύδων νὰ ἐξαγάγῃ τὰ πυρεῖα ἐκ τοῦ κουτίου ἐπὶ τῇ ἐλπίδι μήπως τινὰ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχον βραχῇ. Πλὴν ὅλα ἦσαν βεβρεγμένα καὶ ἄχρηστα πλέον. Ὁ Γαργαρίδης ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του ἡρεῖνα τὰ θυλάκιά του τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, χωρὶς νὰ εὔρῃ ὅμως κανέν.

— Ἴδου ὅπου εἴμεθα καταδικασμένοι τώρα ὡς αἱ Ἑστιάδες νὰ μὴ ἀφῆτωμεν νὰ μᾶς σθεσθῇ πλέον τὸ ἱερὸν πῦρ, δηλαδή τὸ φῶς τοῦ κηρίου μας!... ἐξηκολούθησεν ὁ Μαυρίκιος. Αὐτὸ θὰ μειώσῃ ἐπαισθητῶς τὸν κηρόν, ὅστις μᾶς ἀπομένει διὰ τὰς ἐρεῦνάς μας. Εἶνε λυπηρότατον!

— Ἀ, κύριε, δεῖρατέ με, ὑβρίσατέ με, σᾶς παρακαλῶ!

— Εἰς τίποτε δὲν θὰ μᾶς ὠφέλει τὸ τοιοῦτο, καυμένε. Αἱ συνέπειαι τῆς ἀπροσεξίας σου θὰ εἶνε σοβαραὶ δι' ἐμὲ ὅσον καὶ διὰ σέ. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν οὔτε στιγμήν. Ἐμπρός! δόσε μου ἕνα κηρί, τὸ ὁποῖον θ' ἀνάψω εὐθὺς ἅμα αὐτὸ τελειώσῃ.

— Φθάνει νὰ μὴ μᾶς τὸ σῶσῃ κανένα ρεῦμα ἀέρος!... ἔλεγεν ὁ Γαργαρίδης πενθίμως.

Σφόδρα λυπηθέντες ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἐπανελάβον τὴν πορείαν των. Καὶ οἱ δεκατέσσαρες διάδρομοι ἡρευνήθησαν λεπτομερῶς. Ὁ

Γαργαρίδης ἐφύτιζε τὸν Μαυρίκιον, προστα-
τεύοντα διὰ τῆς χειρὸς τὴν πνευστιῶσαν φλόγα,
μόνην ἐλπίδα ἀπομένουσαν εἰς τὸν σκοτεινὸν ἐ-
κείνον καὶ μυστηριώδη δαίδαλον. Εἰς μάτην
διέτρεξαν τοὺς ἀναριθμήτους διαδρόμους, τοὺς πέ-
ριξ τῆς στρογγύλης αἰθοῦσης κειμένους· ἔπρεπε
νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἀνεύρωσι
δίόδον διὰ τίνος τῶν ἀπεράντων διαδρόμων ἐ-
κείνων καὶ ν' ἀρχίσωσι πάλιν νὰ περιπλανῶνται
κατὰ τύχην χω-
ρίς νὰ παρακο-
λουθῶσι μίαν δι-
εὐθυνσιν συμφώ-
νως μετὰ τὴν πυ-
ξίδα.

Ὁ Μαυρίκιος
βλέπων ὅτι ὁ ἀ-
τυχὴς Γαργαρί-
δης ἦτο καταβε-
βλημένος ἐκ τοῦ
κόπου, συναισθα-
νόμενος δὲ ὅτι καὶ
αὐτὸς ἦτο κατὰ-
κοπος ἐκ τῶν ἀ-
γόνων ἐρευνῶν, ἐ-
θεώρησεν ὅτι ἦτο
καιρὸς νὰ ἐπιτρέ-
ψῃ ὀλίγην ἀνά-
παυσιν. Ἦτο ἤδη
ἡ ἐνάτη τῆς ἐ-
σπέρας.

— Θὰ κοιμη-
θῇς πέντε ὥρας,
Ἀριστομένει, εἴ-
πεν αὐτῷ· ὕστε-
ρα ἀπὸ τὸ διά-
στημα αὐτὸ θὰ
σ' ἐξυπνήσω καὶ
θὰ κοιμηθῶ κ' ἐ-
γώ. Εἶνε κρῖμα
ὅτι δὲν ἤμποροῦ-
μεν νὰ σβύσω-
μεν τὸ φῶς· ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τί-
ποτε ἀπέναντι τοῦ ἀδυνάτου!

Ἐδείπνησαν λιτῶς καὶ ὁ Γαργαρίδης ἀπεκοι-
μήθη σχεδὸν τρώγων, τόσον ἦτο κεκοπιανῶς. Ὁ
Μαυρίκιος ἐδέησε νὰ καταβάλλῃ πολλὰς προσ-
παθείας διὰ νὰ μὴ πάθῃ τὸ αὐτό, καὶ μόλις κα-
τάρθως περιερχόμενος κατὰ μήκος καὶ πλάτος
τοῦ διαδρόμου μετ' ὅλον τὸν κάματον του, νὰ
μείνῃ ἐργηγορῶς

Αἱ πέντε ὥραι παρήλθον τέλος. Ὁ Μαυρίκιος
πλησιάζας ἀρύπνισε μετὰ κόπου τὸν ὑπνέτην
καὶ τοῦ παρέδωκε τὸ κηρίον σχεδὸν ἐξ ὀλοκλή-
ρου κατηναλωμένον, συνιστῶν εἰς αὐτὸν νὰ ἐπα-
γρυπνῇ μετ' ἰσχύος καὶ νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὰ

πάντα, ὅπως μὴ καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ ὕπνου καὶ
αὐτός.

— Ἐνόησα, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Γαργαρίδης,
εὐθὺς δὲ ὡς ὁ Μαυρίκιος ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ ὕ-
γρου ἐδάφους ἐρείδων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βρα-
χίονός του καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐδυθίσθη εἰς ὕπνον βα-
θυτάτον ὡς ὁ τῶν ἐπτὰ παίδων.

Ὁ ὕπνος οὗτος διήρκει ἤδη πρὸ τεσσάρων
ὥρῶν, ὅτε ὁ Μαυρίκιος ἀφυπνίσθη αἰφνιδίως ὑπὸ

φρικτοῦ θορύβου.
Ἦκουε στεναγ-
μούς, λυγμούς,
κραυγὰς ἀπηχού-
σας καὶ μεταδι-
δομένας ὑπὸ τῆς
ἡχοῦς τοῦ θόλου.
Ὡμοιάζον μετὸν
θήρυδον ἀγέλης
κυνῶν ὀρμησάσης
ἐντὸς τοῦ λαβο-
ρίνθου. Ὁ Μαυ-
ρίκιος ἀνέστη καὶ
εἶδε μετ' ἐκπλή-
ξεως τὸν Γαργα-
ρίδην, ὅστις ἐσθί-
ρετο ἐπάνω εἰς
τὰς πλάκας, ἀ-
ποσπῶν τὰς τρί-
χας τῆς κεφαλῆς
του καὶ θρηγνῶν
θορυβωδῶς. «Θὰ
παρεφρόνησεν ὁ
κακόμοιρος!» ἐ-
σκέφθη ὁ Μαυρί-
κιος. Καὶ δρα-
μῶν τὸν ἔλαθεν
ἐκ τοῦ βραχίονος
προσπαθῶν νὰ
τὸν καταπραύνη
μεθ' ὀδυνητῶν
λόγων. Ἀλλ' ὁ
Ἀριστομένης τὸν

Ο ΠΟΝΤΙΚΟΣ

ἀπώθησε θιαίως καὶ ἐξηκολούθησε τοὺς ὀρυγμούς
του καὶ τὰ παράπονά του:

— Ἀθλίς!.. λαίμαργε ἄνθρωπε!.. ἀνείστητε
καὶ βάνουσε!.. ἐκραύγαζε. Τὰ ἔφαγες ὅλα!.. τὰ
κατεβρόχθισες ὅλα... δὲν ἐντράπηξ νὰ ἐπωρε-
ληθῇς τοῦ ὕπνου τοῦ αὐθέντου σου, διὰ νὰ κλέ-
ψῃς τὴν παρακαταθήκην, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐμπι-
στευθῇ εἰς τὴν τιμιότητά σου!.. ἀνάξις!..
μασκαρᾶ!.. λωποδύτης!..

— Μὰ δὲν θὰ μὲ εἰπῇς μετὰ ποῖον τὰ ἔ-
χεις; εἶπεν ὁ Μαυρίκιος μετὰ ζωηρότητος σείων
αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος. Ἐλα λοιπόν, τί τρέχει;
τί συνέβη;

— Ἀ, κύριε!.. ἤμπορούσατε ποτὲ νὰ πι-

στεύσῃτε ὅτι ὁ ἀπόγονος ἐνὸς ἥρωος θὰ κατέπιπτεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐξαχρειώσεως, θὰ ἐγίνετο ἔνοχος τοιαύτης ἐπονειδίστου πράξεως! . . .

— Μὰ πάλιν! . . .

— Κύριε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀριστομένης ἐγειρόμενος καὶ σταυρῶν τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ μὲ ἦθος τραγικόν. Ἐχέτε ἐνώπιόν σας μεγάλον ἐγκαληματίαν. Ἐχέτε τὸ δικαίωμα νὰ με περιφρονήτε . . .

— Μὰ ἐξηγήσου λοιπόν, τί διάβολο! . . .

— Ναί, θὰ ἐξηγηθῶ, κύριε, ναί, θὰ σὰς ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου καὶ θὰ κηρύξω τὴν ἐνοχὴν μου. Ἐνῶ σεῖς ἐπὶ τῶν ψυχρῶν λίθων ἀνεπαύεσθαι ἐξητηλημένος ἀπὸ τὸν κάματον καὶ ἀπὸ τὴν πείναν, ὁ ὑπηρέτης σας ἠγρόπνει. Ἀντέστη ἐπὶ πολλὴν ὥραν— ὅστις ἀντέστη ποτὲ περισσότερον, ἢς ῥίψη κατ' αὐτοῦ τὸν πρῶτον λίθον! . . . Λοιπὸν ἠγρόπνουν πλησίον εἰς αὐτὸ τὸ κατηραμένον κἀνιστρον. Ἀλλοίμονον! . . . ἡ πείνα μοῦ ἐσφιγγεν ὀδυνηρὰ τὸ στομάχι· ἀλλὰ σὰς ὀρκίζομαι εἰς τὴν μνήμην τὴν ἔντιμον τῶν προπατόρων μου, κύριε, ὅτι δὲν ἤθελα νὰ ἐγγίσω τίποτε ποῖν ἐξυπνήσῃτε σεῖς... Ἀκολουθῶς ἐσυνθηκολόγησα μὲ τὴν συνειδήσιν μου. «Ὅποιοι κοιμᾶται δὲν τρώγει» εἶπα καὶ ἔφαγα μίαν μπουκιάν, ἔπειτα δύο . . . ἔπειτα ἔχασα τὸ κεφάλι μου, μὰ τὸν Θεόν! . . . καὶ ἐδῶ ἔμπροσθέν σας, ἐνῶ ἐκοιμᾶσθε ἀνύποπτος, κατεβρόχθισα τὰ πάντα, τὰ πάντα ἕως τὸ ὕστερον ψιγίον! εἶπε στεναῶν ὁ Ἀριστομένης καὶ χέων ἄφθονα δάκρυα. Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι, ὅτε εἶδα τὸ κἀνιστρον ἀδειανόν, ἀμέσως ἐλυπήθηκα, ἐλυπήθηκα διότι δὲν εἶχα καὶ ἄλλα, περισσότερα νὰ μασσῇσω! — ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμὴν μὲ κατέλαβεν ὁ ἐλεγχος τῆς συνειδήσεως καὶ μοῦ ἀφῆρεσε τὴν ἡσυχίαν!

Ἡ ἀπελπισία τοῦ ἀτυχοῦς ὑπηρέτου ἦτο τόσον εἰλικρινής, ὥστε ὁ Μαυρίκιος, ὅστις καὶ αὐτὸς ἠσθάνετο τὴν πείναν νὰ τὸν βρασνίξῃ, ἠρκέσθη νὰ ἀναθεματίσῃ ἐνδομύχως τὸν ἐλεεινὸν ὑπηρέτην τοῦ καὶ δὲν τοῦ ἀπηθύενεν οὐδὲ μίαν καὶν λέξιν ἐπιπλήξως.

— Πηγαίνω νὰ πῶ ὀλίγον νερὸν ἀπὸ τὴν βρύσιν διὰ πρόγευμά μου! εἶπε. Σὺ δὲ δὲν θὰ ἔχῃς εἰς τὸ ἐξῆς λόγον νὰ φωνάζῃς ὅτι πεινᾷς. Πρέπει ἄλλως τε νὰ ἐκκινήσωμεν καὶ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἐρεῦνας μὲ τὸ ὀλίγον φῶς τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπομένει.

Ὁ Γαργαρίδης ἀπήντησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ νεαροῦ ἀρχαιολόγου διπλασιάσας τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς λυγμούς του, παρακολουθῶν δὲ τὸν κύριόν του μέχρι τῆς πηγῆς ἔκρουε τὴν κεφαλὴν κατὰ τῶν τοίχων τοῦ στενοῦ διαδρόμου ἀπευθύνων πρὸς τὸν ἑαυτὸν τοῦ σκληροτάτης ὕβρεις.

Ὁ Μαυρίκιος ἀγανακτήσας τέλος τὸν παρεκάλεσε νὰ παύσῃ τὰ παράπονά του, τὰ ὅποια οὐ μόνον ἦσαν ἀνωφελῆ, ἀλλ' ἐπέτεινον τὴν θλίψιν

καὶ τὴν ἀνίαν τῆς καταστάσεώς των. Τότε ὁ ἀτυχὴς Ἀριστομένης ἐδυθίσθη εἰς κατηφῆ σιγὴν· εὐκόλως ὅμως διεκρίνετο ἐκ τῆς μωρῆς του, ὅτι ἡ ἀπελπισία του ἐξηκολούθει νὰ εἶνε ἡ αὐτή.

Ἐπανελάβον τὸ θλίβερόν ταξείδιον τῆς ἀνακαλύψεως. Εἰς μετὰ τὸν ἄλλον οἱ μακροὶ καὶ σιωπηλοὶ διαδρόμοι ἐξετείνοντο, διηνοίγοντο, διεκλαδοῦντο μετὰ τῶν. Ὁ Μαυρίκιος ἀκάματος ἠρίθμει τὰς διόδους· πλὴν παρετήρησεν ὅτι πάντες ἦσαν σημειωμένοι δι' ἐνὸς ἀριθμοῦ ἢ δι' ἐνὸς σημείου καὶ ὅτι ἡ διέξοδος ἦτο ἀνεύρετος. Μήπως ἦτο ἀόρατος καὶ εἶχον παράσει πολλὰκις ἔμπροσθέν της χωρὶς νὰ τὴν ἴδωσιν ἡ ἀπλὴ σύμπτωσης τοὺς ἀεμάκρυνεν ἐκ τοῦ διαδρόμου τοῦ ἄγοντος εἰς αὐτήν;

Ἐν τούτοις ἐκαίετο τὸ τελευταῖον κηρίον. Μετ' ὀλίγον οἱ ἀτυχεῖς θὰ περιεστοιχίζοντο ἀπὸ πυκνὰ σκότη καὶ ὄφριλον νὰ ἀναμείνωσιν ἀκίνητοι θάνατον φρικώδη, βραδὺν καὶ σκληρόν.

Ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιστρέψωσι πλησίον τῆς πηγῆς, διότι ἐπιμελῶς εἶχον σημειώσει τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν πρὸς αὐτήν, ἀποφασίσαντες νὰ ἀναμείνωσιν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν.

Φθάσαντες παρὰ τὸ χεῖλος τῆς πηγῆς ἐξεπλάγησαν ἀνευρόντες αὐτόθι τὸν Γουέβρον. Συνεσταλμένοι παρὰ τὸ ἀναβλύζον ὕδωρ περιετο· λιγνένος τὸν μανδύαν τοῦ ὁ γέροντος δὲν ἐφάνη ποσὼς προσέξας εἰς τὴν παρουσίαν των.

Εἰς μάτην ὁ Μαυρίκιος ἀπηθύενεν αὐτῷ λόγους τινὰς προσπαθὼν νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ φιλόανθρωπα αἰσθήματα, νὰ τὸν πείρῃ ὅπως τοὺς ἐξαγάγῃ ἀπὸ τοῦ βαράθρου, ὅπου εὐρίσκοντο βεβουλισμένοι τῇ θελήσει αὐτοῦ. Ἀλλὴν ἀπάντησιν δὲν ἔλαβον εἰμὴ ὑπόκωφον στεναγμὸν καὶ ὁ πρεσβύτερος περιτυλισσόμενος σφιγκτότερα τὸν μανδύαν του, ἔστρεψε τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸν τοῖχον.

Τὸ κηρίον διέχυσε τελευταίαν λάμψιν καὶ κατόπιν ἐσβέσθη. Τὰ αἰώνια σκότη ἤρχιζαν δι' αὐτοὺς.

— Καλὰ σὲ ὠνόμασαν «Γκουσὰ Νισίν», δηλαδή «ἐκεῖνον ποῦ στέκει στὴ γωνιά του!» ἀνέκραξεν ὁ Γαργαρίδης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πρεσβύτερον . . . Ὡς καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν θέλει διόλου νὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ μαζὶ μας. Κύριε! . . . πεινῶ! . . . καὶ σεῖς; . . .

Ὁ Μαυρίκιος ἀπεπειράθη νὰ καθησυχάσῃ τὸν σύντροφόν του, ἀλλ' ἤδη ἡ πείνα ἐξησθένειζε τὴν φωνὴν του. Μετ' ὀλίγον ἐπεκρατήσε βαθεῖα σιγὴ πέραξ τῆς πηγῆς. Αἱ ὦραι παρήρχοντο πένθιμοι καὶ μονότονοι. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, εἰς ἐξ αὐτῶν ἔπινεν ὀλίγον ἢ ἐμάσσα ὀλίγον θρύβον ἐκ τοῦ φαινομένου παρὰ τὴν πηγὴν. Ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ σκότους ἔχανον τὴν συναίσθησιν τοῦ παρερχομένου χρόνου. Εἶχον παρέλθει ἄρα γε ἡμέραι

ἢ ἔτη ἀφότου, εἶχον ταφῇ ζῶντες εἰς τὸ βάθος τοῦ εὐρέος ἐκείνου τάφου! Τὸ αἶσθημα τῆς ἐνδελεχειᾶς τοὺς εἶχεν ἐγκαταλείπει. Εἰδὸς τι μανίας τοὺς ἐκυρίευσεν. Ὅνειρα φρικτά, παρακρούσεις φοβεραὶ διήρχοντο διὰ τοῦ ἐξησθημένου ἐκ τῆς πείνης ἐγκεφάλου των· ἔμμενον ἀκίνητοι, καταβεβλημένοι ὑπὸ τῆς πείνης, ἐνῶ μυρίαί πένθημοι ὀπτασίαι ἐφαίνοντο στροβυλιζόμεναι περίξ αὐτῶν. Ἡ εἰκὼν τῆς Αἰκατερίνης ἐκφρονος, ἀπληπισμένης, ἐξεῖχεν ἐν τῷ μέσῳ πάντων τῶν ὄντων τῶν βασανιζόντων τὸν Μαυρίκιον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν προσεπάθει ν' ἀνεγερθῇ, νὰ δράμῃ εἰς μίαν θύραν, εἰς μίαν ἐξοδὸν οἰανδήποτε, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπε τὴν ἀδελφὴν του.

Ἡγνόνουν πρὸ πόσου καιροῦ διήρκει ἡ βάσανός των, ὅτε κραυγὴ ὁμοία πρὸς βρυχηθμὸν ἐξέφυγεν ἐκ τοῦ στήθους τοῦ μάγου καὶ ἐξήγειρε τὸν νέον ἀπὸ τοῦ ληθάργου του.

— Κόρη μου!.. Λεϊλά!.. Σὺ εἶσαι, ἀτυχὲς παιδίον;... ἐφώνει ὁ πρεσβύτερος.

Διὰ μιᾶς ὁ Μαυρίκιος εὐρέθη ὄρθος, ἀφυπνισθεὶς, μὲ τὸν νοῦν ἐγρηγορότα. Τόσον διαπεραστικὴ ἦτο ἡ κραυγὴ αὕτη.

Ἄλλ' ἐνόμισεν ὅτι ὠνειρεύετο ἀκόμη, ὅτε ἤκουσε φωνὴν γλυκεῖαν ἀπαντῶσαν εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων ἀπ' αὐτοῦ:

— Πάτερ μου!.. ποὺ εἶσαι;.. εἶμαι ἐδῶ!..

Ἡ Αἰκατερίνη μὲ συνοδεύει.

Ὁ Μαυρίκιος διὰ μιᾶς ἀνεφώνησεν:

— Αἰκατερίνη!

— Μαυρίκιε ἐδῶ εἶμαι... ποὺ εἶσαι σύ;... τίποτε δὲν βλέπομεν ἐμπρὸς μας!.. Ὁ φανὸς μόλις μᾶς φωτίζει! εἶπεν ἡ φωνὴ τῆς νεάνιδος.

Ἐξαλλος ὁ Μαυρίκιος περιέφερε τὸ βλέμμα του ἐντὸς τοῦ σκότους καὶ διέκρινεν ἀσθενῆ λάμψιν ἄνωθεν τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ τοίχου.

— Ἐκεῖ εἶνε!.. ὀπίσω ἀπὸ τὸν τοῖχον!... Γκουσά-Νισίν!.. κύτταξε! ἔλεγε σείων τὸν πρεσβύτερον.

Πλὴν οὗτος τὸν ἀπώθησε βικίως, τύπτων δὲ τὸ μέτωπον ἐπὶ τοῦ τοίχου μετ' ἀνθρώρων στεναγμῶν:

— Καὶ αὕτη!... καὶ αὕτη!... ἐπιθύριζε μετ' ἀπελπισίας. Ἐχάθη.. ἐξωλοθρεύθη!... ἔληξεν ἡ γενεὰ τοῦ μάγου!... Τὸ πᾶν τετέλεσται... τὰ σκότῃ μὲ περιβάλλουν... ὁ Μίθρας μ' ἐγκαταλείπει! Ὡς ἔθλιε γέρον, κάθαρμα τῆς ἀνθρωπότητος! Ἐξήσας τόσον καιρόν, διὰ νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν ἀφανισμόν τοῦ οἴκου σου. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοὶ οἱ θολωθέντες ἐκ τῆς ηλικίας θὰ ἴδουν νὰ χαθῇ καὶ ὁ τελευταῖος αὐτὸς βλαστὸς τῆς γενεᾶς σου!... Δὲν ἦτο προτιμότερον διὰ σέ, ὦ ἀτυχῇ, ν' ἀποθάνῃς εἰς τὴν κοιτίδα καὶ οὐδέποτε νὰ ἴδῃς τὸ φῶς!... Ὡ! πόσον εἶνε ἀπειράκις εὐτυχέστερός σου ὁ εὐτελέστατος σκόληξ τῆς γῆς, ὅστις ἔρπει

τυφλὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους!... Ἡ οἰκογένειά σου ἐκλείπει καὶ σὺ ὁ ἴδιος ὀφείλεις νὰ θυσιάσῃς τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἄνθος, τὸ φυὲν ἐπὶ τοῦ στελέχους τῆς. Λεϊλά! μόνη ἐλπίς τῆς γενεᾶς μου καὶ τῆς φυλῆς μου.. Ὅφείλεις καὶ σὺ ν' ἀποθάνῃς ἐδῶ, ἀτυχὲς καὶ τολμηρὸν παιδίον!... ν' ἀποθάνῃς διὰ χειρὸς τοῦ πατρός σου!...

Ἡ φωνὴ τοῦ ἀπέληξεν εἰς λυγμὸν. Ὅπισθεν τοῦ τοίχου ἤκούετο ἡ φωνὴ τῶν δύο νεανίδων.

— Πάτερ... Μαυρίκιε... ποὺ εἶσθε; Πῶς νὰ σᾶς συναντήσωμεν; Εἶνε πολλὴ ὥρα ὁποῦ περιπλανώμεθα ἐδῶ... Πῶς συμβαίνει νὰ σᾶς ἀκούωμεν καὶ νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ σᾶς πλησιάσωμεν!... Ποῦ εἴμεθα; Πῶς νὰ σᾶς ἀνεύρωμεν;

— Ν' ἀποθάνουν; ! ἐπανελάμβανεν ὁ Μαυρίκιος μετ' ἀπελπισίας. Γέρον, δὲν θὰ ἔχῃς αὐτὸ τὸ ἀσβεδὸς θάρρος νὰ θυσιάσῃς αὐτάς τὰς νεάνιδας χάρις εἰς ματαίαν δεισιδαιμονίαν... Θὰ τολμήσῃς, ἄθλιε, νὰ καταστρέψῃς τὴν ἐγγονὴν σου καὶ τὴν ἀδελφὴν μου;... Δεῖξέ τους τὸν δρόμον ἐξέλθε μετ' αὐτῶν, μάγε!... ἐν ἀνάγκῃ, ἂν συγκατατίθεσαι νὰ τὰς σώσῃς. Ἄφισε ἐμὲ μόνον τεθαμμένον ἐδῶ... ἀλλ' ἂς ἀποθάνω μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι αὐταὶ εἶναι σῶαι καὶ ἀσφαλεῖς. Φύγε!... ὁδήγησέ τας εἰς τὸ φῶς. Πᾶσα στιγμὴ παρερχομένη ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ τάφου μὲ κάμνει νὰ ὑφίσταμαι μυρίους θανάτους!...

Ὁ ἀτυχὲς νέος ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ παρεκάλει ἀνδριάντα ἐκ γρανίτου. Ὁ Γουέβρος ἐκράτει τὸ μέτωπον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, ἐπαναλαμβάνων μὲ φωνὴν μονότονον:

— Θ' ἀποθάνῃς... θ' ἀποθάνῃς, Λεϊλά! Ἡ γενεὰ σου ἔληξε, Γουέβρος!... Μὲ τὴν ἰδίαν σου χεῖρα ὀφείλεις νὰ συντρίψῃς τὸν τελευταῖον βλαστόν.

Αἴφνης δὲ ἀνορθούμενος μετὰ φωνῆς ἡχηρᾶς:

— Οὐαὶ εἰς τὸν ἱερόσυλον! ἀνέκραξεν, ἐνῶ ἡ ἡχώ ἐπανελάμβανεν ἐπὶ πολὺ «οὐαὶ, οὐαὶ!». Ὁ Φράγκος εἰσέδυσεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων! Τὸ θυσιαστήριον ἐβεβηλώθη. Ἡ γενεὰ τοῦ Γουέβρου πρέπει νὰ λήξῃ!...

Ἄλλ' ἡ διαυγὴς φωνὴ τῆς Λεϊλᾶς ἀπήντησε μὲ κραυγὴν θριαμβευτικὴν.

Πάτερ!... δὲν ὑπάρχει ἱεροσυλία!... οἱ Φράγκοι εἶνε Κελτοὶ ὡς ἡμεῖς. Ἡ θυγάτηρ σου τὴν ἀνεκάλυψεν εἰς τὸ ἱερὸν βιβλίον... Ἡ γενεὰ μας καὶ ἡ ἰδικὴ των προσέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς κοιτίδος. Εἶνε ἀδελφοὶ μας καὶ δύνανται ἀφόβως νὰ τοὺς ὁδηγήσῃς ἐκτὸς τοῦ τάφου. Σῶσέ τους, πάτερ μου! σῶσε τὸ τέκνον σου!... Μὴ μιάνῃς τὴν λευκὴν σου κόμην μὲ ἐγκαλῆμα τόσον φρικτόν!... Οἱ Φράγκοι κατάγονται ἐκ τῆς φυλῆς μας. Ἄφισε με νὰ ἔλθω πλησίον σου καὶ νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὰ πάντα...

Ὁ Γουέβρος καὶ ὁ Μαυρίκιος ἔμειναν ἐκπλη-

κτοι. Ὁ Γαργαρίδης, ὃν οἱ κόποι καὶ ἡ ἀσιτία εἶχον βυλίσει εἰς νάρκην παρεμφερῆ πρὸς τὸν θάνατον, οὐδὲν ἤκουσε. Μετὰ μικρὰν σιγὴν, ὁ Γουέβρος, ἀνωρθώθη καὶ πάλιν:

— Κόρη τοῦ μάγου! ἀνέκραξε, στρέψε πρὸς τὰ δεξιὰ, βάδιζε ἐπὶ ἐξ διαδρόμους, στρέψε πρὸς τ' ἀριστερά, ἀκολούθησε ἐπτά διαδρόμους καὶ ἔπειτα δύο ἀκόμη πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐκεῖ περιμένε με ἔμπροσθεν τοῦ βωμοῦ. Ἐλα! προσέθηκε στρεφόμενος πρὸς τὸν Μαυρίκιον.

Οὗτος ἐφόρτασεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ τὸν Γαργαρίδην ἀναίσθητον ὄντα καὶ ἠκολούθησε τὸν Γουέβρον διὰ τοῦ δαιδάλου. Ὁ μάγος τὸν ὠδήγει μὲ τόσῃν εὐκολίᾳ καὶ βεβαιότητι, ὥς νὰ ἐβάδιζεν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Μετὰ δέκα λεπτὰ ὁ Μαυρίκιος ἐξηντλημένος ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τῆς ἀσιτίας ἔπεσε παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ Μίθοα, ἐνῶ νεάνιδες ἐνερανίζοντο εἰς τὴν ἄκραν τοῦ διαδρόμου τοῦ φωτιζομένου ὑπὸ τοῦ φανοῦ των. Ὁ Γουέβρος μὲ τὰς λευκὰς ὀφρὺς καταβίβασμέναις, μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους ἀνέμενεν ἐν σιγῇ, ὅπως ἡ ἐγγονή του ἐξηγήσῃ τὴν αὐτόθι παρουσίαν της καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶχε διαθεβαιώσει.

Ἐπεταὶ συνέχεια

X

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΩΝ

Ἔνεκα τῆς ἐπηρείας, ἣν ἔχει ἐπὶ τοῦ ξύλου πάσα μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαίρας, πρέπει νὰ διατηρῇ τις τὸ κλειδοκύμβαλον ὅσον τὸ δυνατόν εἰς τὴν θερμοκρασίαν, ἣν εἶχεν ὅτε κατασκευάζετο. Αἱ συχναὶ καὶ αἰφνίδιαι μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφαίρας βλάπτουσιν ἐν γένει τὰ ἔχοντα χορδὰς ὄργανα, πρὸ πάντων δὲ τὸ κλειδοκύμβαλον ὑποφέρει πολὺ ἐξ αὐτῶν. Διὰ τοῦτο κατὰ κριτέα εἶναι ἡ τοποθέτησις κλειδοκυμβάλου ἐντὸς δωματίου μὴ κατοικομένου διαρκῶς καὶ σπανίως θερμαινομένου τὸν χειμῶνα. Τὸ κλειδοκύμβαλον πρέπει νὰ διατηρεῖται στεγνὸν καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ὑγρασίας, ἥτις φέρει τὴν σκωρίαν τῶν χορδῶν καὶ τῶν καρφίων, βλάπτει δὲ τὸ ἔριον καὶ τὸ δέρμα. Διὰ τοῦτο ἐν καιρῷ ὑγρασίας τὸ κλειδοκύμβαλον πρέπει νὰ σκεπάζεται ἐπιμελῶς, ἅμα τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὐρίσκεται, μένουσιν ἀνοικτά. Τὰ ὄρθια κλειδοκύμβαλα δὲν πρέπει νὰ τοποθετῶνται πλησίον τοίχου ἢ ἔμπροσθεν πυλῶν, ὅπου ἐκτίθενται εἰς μεγάλῃν καὶ διηνεκὴν θερμότητα. Ὅτως διατηρεῖται ἡ λευκότης τῶν κοκκίων, ἀνάγκη νὰ σφогγίζωνται διὰ μαλακοῦ δέρματος ἐλάφου καὶ νὰ καλύπτονται ἐπιμελῶς διὰ λευκῆς φλανέλλας.

Ὑπερβολικὴ θερμότης καὶ ὑπερβολικὸν ψυχὸς βλάπτουσι μεγάλως τὸν μηχανισμόν καὶ τὴν στιλπνότητα τοῦ κλειδοκυμβάλου. Φρόνιμον εἶνε νὰ κλείεται τὸ κλειδοκύμβαλον, ἅμα δὲν γίεται χρῆσις αὐτοῦ, πρὸ πάντων κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, διότι οἱ σκόροι εἰσελθόντες ἄπαξ ἐντὸς τοῦ κλειδοκυμβάλου φέρουσι βλάβην μεγίστην, πρὸς τοῦτοις καὶ ὁ συνήθης κοινορτὸς καταστρέφει τὸν μηχανισμόν. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὄρθιον κλειδοκύμβαλον ἔχει ὀπισθεν ὀφασμα ἐκ λινοῦ, φρόνιμον εἶναι ν' ἀντικατασταθῇ τοῦτο διὰ δικτυωτοῦ σύρματος. Καὶ ἕκαστον ἄνοιγμα πρὸς τὴν βᾶσιν τοῦ ὄργανου πρέπει νὰ κλείεται διὰ δικτυωτοῦ σύρματος καὶ τοῦτο ὥπως ἐμποδισθῇ ἡ εἵσοδος τῶν ποντικῶν, οἵτινες καταφεύγουσιν εἰς τὰς ἐσωτερικὰς γωνίας καὶ προτιμῶσι μεγάλως τὸ ὑπὸ τὰ κόκκαλα σκινίδωμα.

Μεγάλῃν ἔχει σημασίαν διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ τὸ νὰ μὴ μένῃ παράχορδον. Τὸ κλειδοκύμβαλον πρέπει νὰ χορδίζηται τακτικῶς ἕκαστον τρίτον μῆνα, ἐὰν μεγάλη γίνεται χορδῆσις αὐτοῦ, εἰδεμὴ ἕκαστον τέταρτον μῆνα. Κακῶς δὲ ἐννοουμένη οἰκονομία εἶναι τὸ νὰ καλῇ τις ἀνάξιον χορδιστήν. Ἡ ἀξία τοῦ κλειδοκυμβάλου μειοῦται πάντοτε, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον δύναται νὰ τὴν κρατήσῃ, ὅταν δὲν ἐπιβλέπεται τακτικῶς παρὰ τεχνίτου εἰδήμονος. Τὸ κλειδοκύμβαλον δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὸ βιολίον, τοῦ ὁποίου αὐξάνει ἡ ἀξία καθ' ὅσον παρέρχεται ὁ χρόνος καὶ μεγαλειτέρα γίνεται χρῆσις αὐτοῦ, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶνε ἔργον καλοῦ κατασκευαστοῦ.

Ὅταν τὸ κλειδοκύμβαλον χορδίζεται, πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἡ συχία ἐν τῷ δωματίῳ. Νήπια κλαίοντα ἢ παίζοντα, προσθήκη ἀνθρώπων εἰς τὴν πυρὰν ἢ καθάρισμα τῆς ἐστίας δὲν βοηθοῦσι ποσῶς τὸν χορδιστὴν εἰς τὸ δύσκολον ἔργον του, οὔτε ἐπιτρέπουσι τὴν τελειότητα αὐτοῦ. Τὸ κόλλημα τῶν κοκκίων καὶ ὁ ὀχληρὸς κρότος τοῦ ὑποποδίου pédale προσέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ὑγρασίας καὶ ἐμφαίνουσιν ὅτι βλάβη τις ἐνυπάρχει. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει δὲν πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ τις ἔλαιον κατ' οὐδέναν λόγον. Μέχρις ὅτου δὲ ἐπιδιορθωθῇ τὸ κλειδοκύμβαλον ὑπὸ τεχνίτου ἐμπείρου, καλὸν νὰ παύσῃ ἡ χρῆσις αὐτοῦ. Ἡ βλάβη εἶναι μεγαλειτέρα, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ τις νὰ μεταχειρίζεται τὸ ἐν τοιαύτῃ κακῇ καταστάσει κλειδοκύμβαλον ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα, παρὰ ἐπὶ ἐξ μῆνας ἐν καλῇ καταστάσει. Καλὸν εἶνε ὡπαύτως ν' ἀποφεύγῃ τις τὴν κοινὴν συνήθειαν τοῦ τοποθετεῖν διάφορα ἀντικείμενα ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου. Συχνάκις τοῦτο εἶναι αἰτία τῶν διαφορῶν ὑποκώφων κρότων, ὅλως δὲ καταστρέφουσι τὰ τοιαῦτα καὶ τὴν στιλπνότητα τοῦ κλειδοκυμβάλου.

N*